

Елин Пелин

Три силуета на
горубленския път

Пижо и Пендо купиха орташки едно малко буренце с хубава препечена ракийка и решиха тайно да я продават на комшиите си в село и така да спечелят някой и друг грош.

С тия благи надежди те се измъкнаха из града и тримата. Тримата, тоест Пижо, Пендо и мършавата кобила Куца Гана, върху чийто самар клапучкаше малкото буренце със скъпоценната течност.

Тримата другари усърдно закрачиха по равния царски друм мълчаиви и замислени. Гана, макар и да накуцваше, вървеше бодро, теглена от милите ѝ спомени за село, което не бе виждала вече два дена, о, как беше обидено нейното свето благонравие в тоя голям град! Цели два дена тя стоя тук вързана в един широк яхър, между толкова коне и айгъри, които подмятаха неприлични цвиления по неин адрес, смееха се безсрамно и пресягаха да я целуват въпреки нейните отчаяни протести.

Сега хладният ветрец, който идеше от Витоша, освежи душата ѝ и отвея мъката от обиденото ѝ сърце. Чисти и спокойни селски мечти нахлуха в главата ѝ.

Пижо и Пендо дълго вървяха мълчаливо подир нея, всеки загазил в своите дълбоки размишления и грижи. Най-после го удариха на политика.

– Кажы некоя, бре Пижо!

– Е, що че ти кажем, Пендо!

– Е, па кажи, какви новини научи у градо? Я, ете, от пусто пиенье, ти кажем, не могох носо да си подадем от кръчмата навънка. Ходих да цанъевам, ете, момето у едни хора под Вайс-Воденица. Арни човецете и арни пари даваха, ама, да простиш, коконата малко шавръклива ми се виде, та се уплаших.

– Их, бре Пижо! Каков си па ти? По що я позна, че е шавръклива?

– Море шавръклива жена, пиян поп и мъжко магаре, да простиш, они отдалеко се познават.

– Мани друго, Пижо, ами жаден съм, пуста вода, па нема.

– Е, че търпиш, човече.

– Море какво че търпим, да си мачим душата! Току... Я дай от ракийката да смръкнем едни уста.

– Бре, Пендо, мисли – ортачко е – огин е.

– Ортачко-мортачко – жаден съм. Да пукнем ли сакаш! Я точни малко де!

– Че ти точнем, ама че дадеш галаганче. Барем парите да ѝ не губим, оно се е видяло.

– Сичко един галаган имам – на ти го, па точи, че от жажда

ококорих очи.

– П-тру!... Стой, Ганке, стой!

Пижо спира Куца Ганка, наточва на Пендо за двадесет пари ракия в една тенекиена чашка и му я подава.

– Ха наздраве, Пижо!

– От здраве да се не куртулишеш, Пендо.

Пендо гаврътна чашката, Пижо му прибра галагана, па подкара Куца Гана и тръгнаха след нея.

Вървят и мълчат, мълчат и вървят.

– Бре, Пендо, и я ожъднеш – обади се по едно време Пижо.

– Е, че търпиш, човече, вода близо нема.

– Море, нечем ти я вода – другояче ме пари, друго ми се пие, ама не знам що...

– Да не е ракия, бре Пижо?

Пижо се чеше по тила.

– Па може и да е...

– Мисли хубаво, Пижо – ортачко е – огин е.

– Я точни от тоя огин, да угасим оня, бре Пендо. Точни ми за галаганче. Да не мрем сред пато от жажда.

Сега пък Пендо спира Ганка, наточва ракийка на Пижо и му я подава. Той я поема с треперяща ръка.

– Наздраве, Пендо.

– От здраве да се не куртулишеш, Пижо.

Гаврътна Пижо ракийката, обърса с длан увисналите си мустаци, даде на Пендо галагана, който бе взел от него, и двамата пак тръгнаха подир Куца Гана.

– Ако не повече, барем три лева че спечелим.

– Сал си мълчи да не усети цинцарино, зарем нече ни опра Искаро дори.

– Коя, цинцарката ли?

– Гле! Дек го чукаш, дек се пука.

– Море така думаш, ама да изпречим тук цинцарката, тук бурето с ракията, па да кажем: ха сега избирай! Кое че земеш, а?

– Че помислим малко, Пендо.

– Бе и я че помислим дали теб да ги дадем, дали за своя душа да ги задържим.

Пендо се спря веднага:

– Бре Пижо, пак ожаднях, да се не види макар! Дай ми пак за галаган.

Пижо мълчи, мисли и върви, мисли, мълчи и се чеше по врата. После вика на Куца Гана:

– П-труу! Стой, мари пуцино.

Тя послушно застава сред друма. Пижо наточва ракийка на Пендо, взима стария галаган, търка го по брадата и казва:

– Колко косми по брадата, толко пари у абата!

Пендо изпива ракийката, обърсва се и дълго мляще с уста. И тръгват пак мълчаливо.

Вървят, вървят, вятърът свири из клоните на голите върби край пътя, тупа по кожусите, развява гнидявата опашка на Куца Гана и се спуска по дяволите из полето.

– Сега, Пендо, пък я ожъдних – казва Пижо.

– Дай галаганчето, па пий, нали е за душата.

Пак става размяна на единствения галаган.

Подир малко той пак минава в джеба на Пижо и така нататък, и така нататък.

Когато пристигнаха в село, двамата приятели не могоха да намерят къщите си отведнаж и Куца Гана дълго време стоя вързана за една селска върба.

Кой беше спечелил галагана, не знам.

КРАЙ

© Елин Пелин

Източник: Словото
Набиране: Георги Величков

Публикация:

Елин Пелин. Събрани съчинения в шест тома, том трети
„Български писател“, С. 1977.
Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5587>]